

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

1 december 2006

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse
Economische Unie en de republiek Mauritius
inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen,
ondertekend te Brussel op 30 november 2005**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESPREKING

1. Betekenis van de overeenkomst

Doel en opzet van de overeenkomst

De Vlaamse Regering staat positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden. Die zijn immers erg belangrijk voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Een Vlaamse investeerder zal meer geneigd zijn te investeren in landen die niet de rechtszekerheid en politieke stabiliteit van de OESO-landen hebben, als het politieke risico gedekt wordt door de Nationale Delcrederedienst. Voor de Nationale Delcrederedienst is het bestaan van een bilaterale overeenkomst voor de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen een belangrijke factor bij de beoordeling van een verzekeringsaanvraag voor een geplande Vlaamse investering in het buitenland. Deze dienst kan dan immers een eventuele actie tegen of regres op de overheid van het gastland in geval van schade ondernemen. Zij kan alle investeringsvormen verzekeren.

Hoewel buitenlandse investeringen doorgaans al beschermd worden door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De bilaterale BLEU-verdragen ‘inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen’ bevestigen onder meer het principe dat investeringen slechts kunnen worden onteigend/bepikt in het partnerland als daartoe geldige redenen bestaan en als er een passende, efficiënte vergoeding wordt uitgekeerd, dat wil zeggen een vergoeding die kan worden gerepatriëerd. Ook de risico's ‘oorlog’ en ‘opstand’ worden aangeraakt. De verdragen huldigen voorts de vrije transfer van de geïnvesteerde middelen en hun opbrengsten.

Ten slotte is in de verdragen een arbitrageregeling opgenomen voor geschillen die tussen een Vlaamse investeerder en de lokale overheid zouden kunnen rijzen over de toepassing van de beginselen van het investeringsverdrag. In dit verband wordt verwezen naar de arbitrage van het ICSID (Inter-

national Centre for Settlement of Investment Disputes – Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen) of naar de regels van de UNCITRAL (United Nations Commission of International Trade Law – Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht). De verwijzing naar de arbitrage van de particuliere geschillen-beslechtingorganen van de internationale Kamer van Koophandel te Stockholm en te Parijs werd weggelaten uit deze investeringsovereenkomst.

Deze investeringsverdragen zijn in principe vooral zinvol in landen met een hoge politieke instabiliteit/risico.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van de bevordering en de bescherming van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of het internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten, onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. In overeenstemming met artikel 167, §3, van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zogenaamde ‘gemengde’ karakter van de investeringsovereenkomsten die door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) gesloten worden, werd op 4 mei 1994 vastgelegd in de Werkgroep ‘Gemengde Verdragen’ (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De ICBB heeft die beslissing op 4 april 1995 bekrachtigd. Zowel de gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. De overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De gewesten zijn bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De

federale overheid blijft bevoegd voor de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, §1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft.

Het tweede en laatste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat zij in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland

Mauritius is een eiland, gelegen in de Indische Oceaan. Het heeft een oppervlakte van 2040 km² en telt zowat 1,2 miljoen inwoners.

Politieke gegevens

Op 12 maart 1968 werd Mauritius onafhankelijk van het Verenigd Koninkrijk. Tot 1992 was het een constitutionele monarchie met de Britse koningin als staatshoofd. Op 12 maart 1992 werd Mauritius een republiek binnen het Gemenebest met een meerpartijendemocratie naar Brits model. Veerasamy Ringadoo, de laatste gouverneur-generaal, werd aangesteld als president maar drie maanden later trad hij af ten voordele van voormalig minister Cassam Uteem. In de gewijzigde Grondwet werd de naam van het parlement veranderd van Legislative Assembly in National Assembly.

De president en de vice-president worden verkozen door de National Assembly voor een ambtstermijn van vijf jaar. De eerste minister en de vice-eerste minister worden aangesteld door de president. Zij moeten verantwoording afleggen aan de National Assembly. De regeringsleden worden aangeduid door de president op voorstel van de eerste minister. De wetgevende macht wordt uitgeoefend door de regering en het parlement terwijl de uitvoerende macht bij de regering ligt. De 70 leden van de National Assembly worden verkozen volgens het districten-

stelsel voor een termijn van vijf jaar. In elk van de 20 kiesdistricten worden drie afgevaardigden verkozen. Verder gaan twee zetels naar het eiland Rodrigues en worden de overige acht zetels gereserveerd voor de 'beste verliezers'.

De regerende Labour Party (LP) verloor de parlementsverkiezingen van september 2000. Een coalitie van de Militant Socialist Movement (MSM) en de Mauritian Militant Movement (MMM) kwam aan de macht.

Op 15 februari 2002 werd president Cassam Uteem afgezet nadat hij geweigerd had zijn goedkeuring te geven aan een antiterrorismewet. Hij werd opgevolgd door Karl Offman die begin oktober 2003 op zijn beurt opgevolgd werd door Anerood Jugnauth.

De parlementsverkiezingen van 3 juli 2005 werden gewonnen door de Alliance Sociale (een alliantie van de LP, de Mauritiaanse Partij van Xavier-Luc Duval, groenen, republikeinen en de Mauritian Militant Socialist Movement). Die alliantie behaalde 42 zetels terwijl de alliantie van de MSM en de MMM 24 zetels in de wacht sleepte.

De relaties tussen verschillende minderheidsgroepen zijn gespannen nadat in februari 1999 de populaire Creoolse zanger Kaya stierf in een politiecel. De regering kwam daardoor meer onder druk te staan om een beleid van gelijke kansen en gelijke behandeling te voeren. Zij wil de Mauritianen beter vertrouwd maken met hun eigen geschiedenis en begrip kweken tussen de gemeenschappen van religie, cultuur en nationaliteiten waaruit Mauritius opgebouwd is.

Mensenrechten

De mensenrechten worden over het algemeen vrij goed gerespecteerd. Persvrijheid en vrije meningsuiting zijn gewaarborgd. Geweld tegen en discriminatie van vrouwen is wel een probleem ook al is discriminatie op grond van geslacht door de wet verboden. Ook kindermishandeling, kinderarbeid en kinderprostitutie komen voor.

In zijn rapport 2003 wijst Amnesty International (AI) op het feit dat de antiterrorismewet niet conform internationale normen is. De politie krijgt inderdaad de mogelijkheid om verdachten gedurende 36 uur op te sluiten en de regering krijgt het recht om hen uit te wijzen of terug te sturen naar landen waar zij het risico lopen om het slachtoffer te worden van schendingen van de mensenrechten. In datzelfde rap-

port werden ook folteringen en slechte behandelingen door politieofficieren aangeklaagd.

In de AI-rapporten 2004, 2005 en 2006 wordt Mauritius niet vermeld.

Buitenlands beleid

Mauritius volgt een politiek van ongebondenheid. In internationale en regionale organisaties neemt het gematigde standpunten in. Mauritius is onder andere lid van de Verenigde Naties (VN), de Wereldhandelsorganisatie (WTO), het Gemenebest, de Francophonie, de Afrikaanse Unie (AU – infra) en de Ontwikkelingsgemeenschap voor Zuidelijk Afrika (SADC – infra).

Het buitenlandse beleid is in toenemende mate gericht op de regionale samenwerkingsverbanden en het is geconcentreerd op drie regio's: Azië (vooral India), Zuidelijk Afrika en West-Europa (vooral het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk).

De Europese Unie (EU) heeft een belangrijk samenwerkingsprogramma met Mauritius. Er wordt vooral hulp geboden voor de verbetering van havens en wegen, voor kmo's en voor armoedebestrijding. Mauritius is ook partij bij de overeenkomst van Cotonou tussen de EU en de landen van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de zogenaamde ACS-landen – infra).

Economische en sociale gegevens

Mauritius is één van de meest succesvolle staten van Afrika met een bruto nationaal product (BNP) dat de voorbije twintig jaar met gemiddeld 5,7% per jaar gestegen is. Vooral gedurende de jaren tachtig en negentig kende het land een enorme ontwikkeling. Ondanks die economische groei gaat de werkgelegenheid erop achteruit. De talrijke ongeschoolde arbeidskrachten hebben immers moeite om een baan te vinden nu de economie hoogtechnologisch wordt en zich meer op diensten richt.

Bij de onafhankelijkheid hing Mauritius hoofdzakelijk af van de suikerrietteelt. Vandaag is de economie meer gediversifieerd. Het land dankt zijn groei aan de suikersector, het toerisme en de financiële diensten. Ook de textielsector werd de jongste jaren succesvol uitgebouwd. Binnen de landbouw en de industrie heeft echter nog weinig diversificatie plaatsgevonden. Daardoor is de groei kwetsbaar zoals de droogte in

1999 uitwees. Het BBP wordt als volgt samengesteld: landbouw 5,9%, industrie 29,8% en dienstensector 64,3%.

In 1992 lanceerde de overheid het 'offshore' statuut voor het eiland. Die maatregel werd een enorm succes. In tien jaar tijd lieten meer dan 10.000 buitenlandse ondernemingen zich registreren op Mauritius. Zij konden genieten van een aantrekkelijke fiscaliteit. Door leemtes in de wet groeide het land uit tot een fiscaal paradijs dat aantrekkelijk was voor het witwassen van drugsgeld. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) plaatste Mauritius op de lijst van landen die niet meewerkten bij het bestrijden van witwassen. In 2002 trad de Financial Intelligence and Money Laundering Act in werking. Er werd een financiële inlichtingencel opgericht die alle informatie over verdachte transacties centraliseert en die indien nodig ook kan vervolgen.

Volgens de OESO is Mauritius één van de zes Afrikaanse landen die er zullen in slagen om tegen 2015 de extreme armoede te halveren. De openbare gezondheidszorg is goed ontwikkeld en wordt door de regering gratis ter beschikking gesteld van de ganse bevolking. Ook de sociale zekerheid is goed uitgebouwd met werkloosheidsuitkeringen en pensioenvoorziening. Er bestaat leerplicht voor kinderen van 5 tot 12 jaar en het onderwijs is gratis.

Uit de ranglijst die de Wereld Waterraad in 2002 opstelde blijkt dat Mauritius de laatste plaats inneemt op het vlak van de milieukwaliteit van zijn oppervlaktewater. Het land is bezig met de uitvoering van de tweede Nationale Milieu Strategie (NES) die bestaat uit een strategisch milieuplan en een actieplan voor de periode 2000-2010. De belangrijkste doelstellingen zijn het beheersen van de vervuiling, het bevorderen van schone technologie, het verhogen van het milieubewustzijn en het behoud van natuurlijke hulpbronnen.

Op de Human Development Index 2005 van de Verenigde Naties (VN), staat Mauritius op de 65e plaats, waarmee het na de Seychellen en Libië het derde Afrikaanse land is.

Buitenlandse handel

De voornaamste exportproducten zijn kleding en textiel, suiker, snijbloemen en melasse. De invoer bestaat in de eerste plaats uit afgewerkte produc-

ten, kapitaaluitrustingsgoederen, voedingsmiddelen, petroleum- en chemische producten. Het tekort op de handelsbalans bedroeg in 2005 342 miljoen USD. De belangrijkste klanten zijn het Verenigd Koninkrijk (32,3%), Frankrijk (20,7%), USA (11,7%), Madagaskar (6,2%), Italië (5,3%). Belangrijkste leveranciers zijn Frankrijk (12,1%), Zuid-Afrika (11%), India (7,2%), Finland (6,1%), China (6%), Duitsland (5,3%), Bahrein (5,2%) en Singapore (4,1%).

Mauritius beschikt over weinig natuurlijke troeven, behalve zijn stranden die vooral de toeristische nijverheid ten goede komen. Mauritius speelt daarom vooral de troeven uit die het heeft als bevoorrechte handelspartner van de Europese Unie (ACP-land) en als lid van diverse regionale economische organisaties.

Suikerriet wordt verbouwd op ongeveer 90% van de beschikbare landbouwgrond en nam in 2005 circa 25% van de totale uitvoerwaarde voor zijn rekening. Daarnaast kent Mauritius een sterke textielnijverheid. Deze kende een zeer interessante preferentiële markttoegang in de EU tot 1 januari 2005, datum van de opheffing van het Multivezelakkoord en de vrijmaking van textielinvoer in de Europese Unie. Investeerders in de textielsector, voornamelijk van Hong Kong, trekken zich terug uit Mauritius om zich elders te vestigen.

De Amerikaanse wet 'AGOA', afkorting voor de 'African Growth and Opportunity Act', werd in 2000 immers door het Congres aangenomen. Deze wet geeft aan de Afrikaanse landen onder de Sahara een preferentiële markttoegang tot de USA (onder andere vrijstelling van invoerrechten, ook voor textielproducten). Mauritius behoort tot die groep van landen, samen met Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Kameroen, DR Congo, Kaapverdië, Tsjaad, Djibouti, Ethiopië, Gabon, Zambia, Ghana, Guinea, Guinea Bissau, Kenia, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauritanië, Mozambique, Namibië, Niger, Nigeria, Rwanda, Sao Tomé, Senegal, de Seychellen, Siërra Leone, Zuid-Afrika, Swaziland, Tanzania, Oeganda. Mauritius neemt dank zij zijn sterke textielindustrie en het wegvallen van zijn bevoorrechte status met de EU een goede plaats in als leverancier van textielgoederen naar de USA.

Mauritius diversifieert zijn economie door de financiële centra uit te breiden en een eigen telecommunicatienijverheid uit te bouwen, door meer investeringen aan te trekken in de exclusieve horeca-

sector en de verwerking van visproducten. Mauritius heeft in het afgelopen decennium meer dan 9000 offshore bedrijven aangetrokken, die vooral gericht zijn op de handel met India en Zuid-Afrika. Investerings in de banksector alleen al bereikten piekbedragen van meer dan 1 miljard USD.

Mauritius is lid van COMESA, 'Common Market of Eastern and Southern Africa', opgericht in 1993 en in werking getreden in 1994. Volgende landen zijn lid: Angola, Burundi, de Comoren, DR Congo, Eritrea, Ethiopië, Kenia, Libië, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Namibië, Oeganda, Rwanda, de Seychellen, Soedan, Swaziland, Tanzanië, Zambia en Zimbabwe. Deze twintig landen wensen samen te werken in COMESA op volgende terreinen: handels- en douanevereenvoudiging, transport, communicatie, energie, monetair en financieel, de landbouw, economie en op sociaal vlak. Na tien jaar bestaan is er echter op het vlak van de handel niet veel gerealiseerd wegens de tarifaire en niet-tarifaire belemmeringen, niet-inwisselbaarheid van de munten onderling, zware vergunningsprocedures e.d.m. Niettemin worden onderling wel preferentiële tarieven toegekend.

Mauritius is ook lid van African Union, een organisatie bestaande uit 53 Afrikaanse staten, opgericht op 9 september 1999, met als doel onder andere de solidariteit onder Afrikaanse staten bevorderen en de negatieve gevolgen van de kolonisatie en apartheid bestrijden.

Mauritius is verder lid van de Southern African Development Community (SADC), opgericht in 1970, die politieke, regionale en economische integratie voorstaat tussen Angola, Botswana, DR Congo, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Mozambique, Namibië, Zuid-Afrika, Swaziland en Tanzania, Zambia en Zimbabwe.

Mauritius is lid van de 'Commission de l'Océan Indien – COI', opgericht op 10 januari 1984, die regionale integratie voorstaat. COI groepeerde vijf eilanden in de Indische Oceaan: de Comoren, la Réunion, Madagaskar, Mauritius en de Seychellen.

Mauritius is sinds 1 januari 1995 lid van de Wereldhandelsorganisatie.

Mauritius is ook partij bij de partnerschapsovereenkomst van Cotonou tussen de EU en de landen van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de zogenaamde ACS-landen). Op 24 augustus 2006 werd

een ontwerp van Economisch Partnerschapsakkoord (EPA) onderhandeld tussen de Europese Unie en Mauritius, Burundi, de Comoren, DR Congo, Djibouti, Eritrea, Ethiopië Kenia, Madagaskar, Malawi, Oeganda, Rwanda, de Seychellen, Soedan, Zambia en Zimbabwe. Dit EPA moet de handelsovereenkomst worden tussen de EU en de ondertekenaars ter vervanging van het huidige handelsluit van de overeenkomst van Cotonou, dat in 2008 afloopt. De nieuwe EPA zou dus in 2008 in werking moeten treden.

Onder het algemeen preferentieel systeem kent Mauritius ook een bevoorrechte markttoegang onder andere in Canada, Zwitserland, Noorwegen en Japan en in de USA.

Buitenlandse investeringen

Mauritius kent een investeringswetgeving die bescherming moet bieden tegen privatisering en onteigening. Een bescherming wordt zelfs ingeschreven in de grondwet. Mauritius is zoals veel andere Afrikaanse landen lid van het 'Multilateral Investment Guarantee Agency – MIGA', dat deel uitmaakt van de Wereldbank. MIGA verzekert onder andere het politieke risico van buitenlandse investeringen, verleent technische assistentie aan minder ontwikkelde landen om het investeringsklimaat te verbeteren en beslecht investeringsgeschillen via arbitrage. Mauritius heeft ook het verdrag ondertekend van de Wereldbank: 'Convention on Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States – ICSID', dat in werking is getreden op 2 juli 1969. Mauritius heeft een dubbelbelastingverdrag met België dat op 28 januari 1999 in werking trad.

Op de ranglijst 'protecting investors in' van de Wereldbank ('doing business in') scoort Mauritius voor de 'investor protection index' in 2006 erg goed, namelijk 7,7 op een waardeschaal tot 10. Ter vergelijking: België, Japan en Puerto Rico doen het met 7,0 minder goed dan Mauritius. Alleen Canada, Hong Kong, Ierland, Israël, Maleisië, Zuid-Afrika, het Verenigd Koninkrijk, USA en Nieuw-Zeeland scoren hoger. Mauritius scoort eveneens erg goed op de ranglijst om een zaak op te starten: 32e plaats op een totaal van 175 vergeleken economieën en doet het daarmee zelfs beter dan Frankrijk dat op de 35e plaats gerangschikt wordt.

Mauritius heeft onder meer met volgende landen een bilaterale investeringsovereenkomst gesloten: Benin, Burundi, China, de Comoren, Duitsland, Frankrijk,

Ghana, Guinea, India, Indonesië, Kameroen, Madagaskar, Mauritanië, Mozambique, Nepal, Singapore, Pakistan, Portugal, Rwanda, Roemenië, Senegal, Swaziland, Tsjaad, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk, Zuid-Afrika, Zweden, Zwitserland en Zimbabwe.

De Delcrederedienst deelt Mauritius in onder het gemiddelde commercieel risico in categorie B en ziet het als een eerder gering politiek risico (categorie '3' op een lijst tot 7).

De overheid van Mauritius is het aantrekken van buitenlandse investeringen bijzonder genegen en slaagt daar ook goed in. Ze werkte de discriminatie die bestond tussen buitenlandse en eigen investeerders grotendeels weg door een nieuwe wetgeving uit te vaardigen in juli 2000, namelijk de 'Investment Promotion Act', die midden maart 2001 geleid heeft tot de oprichting van het agentschap ter bevordering van investeringen 'Board of Investment – BOI'. BOI is een 'one-stop-shop' waar investeerders, zowel internationale als nationale, terecht kunnen voor alle formaliteiten in verband met de voorgenomen investering. BOI vervult ook een beleidsvoorbereidende rol wat betreft het beleid rond buitenlandse investeringen. De website van BOI is erg performant.

De private sector wordt aangemoedigd te investeren in de volgende prioritaire sectoren van de economie: informatie- en communicatietechnologie, productienijverheid (elektronica, agro-industrie, energie, microtechniek, bijouterie, plastic voor de automobielsector enzovoort) hoogwaardige kledingnijverheid, visverwerkingindustrie, biomedische sector, haventransport, toerisme en financiële dienstverlening.

Buitenlandse investeerders kunnen ook deelnemen aan privatiseringsinitiatieven. Alleen onder andere de sectoren telecommunicatie (gedeeltelijk), elektriciteit, water, bepaalde banken en verzekeringen, havenonderhoud en de nationale luchtvaartmaatschappij zijn nog in staatshanden. Een wet van 1997 op de concessies regelt het openstellen voor de private sector van deze en nog enkele andere sectoren. De enige echt belangrijke verwezenlijking op dat vlak was van France Telecom in het jaar 2000, die toen een kapitaalsparticipatie van 40% in Mauritius Telecom deed (261 miljoen USD). Andere privatiseringsinitiatieven zijn nog niet afgewerkt of moeten nog worden opgestart.

Mauritius is een van de eerste ontwikkelingseconomieën in de wereld die in de jaren zeventig gestart zijn met een 'Export Processing Zone' (EPZ), een

zone met een fiscaal aantrekkelijk regime voor investeerders, waarvan de productie voornamelijk bestemd is voor de uitvoer. tweederde van deze export gaat naar de EU, 3% ervan naar België. Deze zone was erg in trek in de jaren tachtig en negentig (vooral textiel domineert) en wordt nu geherwaardeerd voor de nieuwe prioritaire investeringssectoren. De belangrijkste investeerders in de EPZ zijn Hong Kong, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk, die er aanwezig zijn met grote bedrijven: 19 van de 495 ondernemingen in deze EPZ hebben meer dan 1000 werknemers. Een Freeport Zone (MFZ) wordt nu uitgebouwd. Een Businesspark van 350 ha ten noorden van de hoofdstad is gepland waar de klemtoon zal liggen op innovatieve technologie en de aantrekking van grote multinationale ondernemingen.

De wisselcontrole werd definitief afgeschaft in juni 1994 evenals de heffing van 5% op de transfers van kapitaal. De goedkeuring van de Nationale Bank van Mauritius is sindsdien niet meer vereist voor internationale transacties. De dividenden die door Mauritiaanse ondernemingen worden uitgekeerd zijn vrijgesteld van belastingen, evenals de winsten en kapitalen van investeerders met een bepaalde gepriilegieerde status in Mauritius. Verder worden fiscale hervormingen voorzien die de algemene kostprijs van het zakendoen in Mauritius verder zullen verlagen. Dit omvat onder meer het plan om tegen juli 2010 de belastingverlaging van bedrijfsbelasting en personenbelastingen te harmoniseren en terug te brengen tot 15% in een gradueel stelsel van afbouw (vandaag 25%, behalve voor bedrijven onder andere in een Export Processing Zone die nu al het lage tarief van 15% kennen). Investeerders in de prioritaire sectoren krijgen bovendien extra belastingvoordelen. Er is een vrijstelling van rechten en heffingen voor uitrustingsgoederen voor investeringen, lage registratierechten (bijvoorbeeld 5% notarisrechten) en een btw-wetgeving die veel goederen een nultarief of een vrijstelling toekent en die bovendien voorziet in een snel systeem van btw-teruggave (zeven dagen). Een nieuwe onderneming kan na drie werkdagen al operationeel zijn door een systeem van zelfcontrole en ex-post-controles. De voorwaarden om als buitenlandse investeerders geregistreerd te worden, zijn onder meer een minimum jaarlijkse omzet van 3 miljoen roepies of € 72.765 en het basismaandsalaris moet minstens 30.000 roepies of € 727,54 bedragen.

Voordelen van het investeringsklimaat in Mauritius zijn een economische en politieke stabiliteit, een voordelig fiscaal regime, een preferentiële markttoe-

gang dank zij asymmetrische handelsakkoorden in het voordeel van Mauritius (onder andere. in de US en EU) en een doorgedreven regionale integratie via COMESA, SADC en COI (zie handelsbeleid). De inflatie bedroeg slechts 5% in 2005. De arbeidsmarkt is flexibel, buitenlandse hooggeschoolde werknemers kunnen op drie dagen een werk- en verblijfsvergunning ontvangen, het verwerven van onroerend goed voor buitenlandse geregistreerde investeerders op naam van het bedrijf is mogelijk, er zijn moderne telecommunicatiemogelijkheden. Mauritius ligt strategisch ook interessant tussen Azië en Afrika. Mauritius kent modern uitgewerkte transportfaciliteiten (havens, luchthavens). Corruptie wordt actief bestreden. Mauritius behaalt dan ook een relatief goede 51e plaats op de Transparency International ranglijst van corruptie, en deelt die plaats met Costa Rica, El Salvador en Letland.

Nadelen zijn onder meer de relatief hoge kostprijs van de arbeid, het gebrek aan grondstoffen en de geringe thuismarkt (1,2 miljoen inwoners).

Volgens de UNCTAD bedroeg de totale investeringsstroom in 2004 in Mauritius 65 miljoen USD. Volgens dezelfde bron bedroeg de totale stock aan buitenlands investeerderkapitaal in 2004 in Mauritius 887 miljoen dollar.

Het aantal buitenlandse directe investeringen in Mauritius in 2005 zouden samen 2368 miljoen roepies bedragen (57.431.323 EUR), waarvan 35,7 miljoen roepies of 865.672 EUR door Belgische bedrijven.

De belangrijkste buitenlandse investeerders in Mauritius over de periode 1990-2004 zijn Frankrijk (51,6%), gevolgd door Zuid-Afrika, het Verenigd Koninkrijk, India, Singapore, Zwitserland, Maleisië, China (Hong Kong), Duitsland en de Verenigde Arabische Emiraten. Volgens de Nationale Bank van Mauritius was de USA de belangrijkste investeerder in Mauritius in 2004 met een participatie van 43% in het kapitaal van de firma Noveprim, gevolgd door Frankrijk.

Ook België en Vlaanderen laten zich niet onbetuigd. Er zijn niet minder dan zestien Belgische investeerders in Mauritius waaronder Ecuhold (Antwerpen, banksector), Safmarine (Antwerpen, maritieme sector), Atlas Gems (Antwerpen, diamant), BIO (Belgische Investerings in Ontwikkelingslanden), Bekaert Textiles (Waregem), Dredging Environmental and Marine Engineering DEME (Zwijndrecht), Jan De

Nul (Hofstade-Aalst, baggerindustrie), Magotteaux (Vaux-sous-Chèvremont, bouwsector), Samsonite, Suez-Tractebel (Brussel, engineering).

Exportcijfers Vlaanderen – Mauritius

Met een uitvoer van € 40,7 miljoen was Mauritius in 2005 de 87ste Vlaamse exportbestemming (96,02% van het totale Belgische exportpakket) en de 84ste leverancier (89,75% van de totale Belgische invoer uit Mauritius)¹.

Jaar	Vlaamse uitvoer (in miljoen €)
2002	30,6
2003	23,6
2004	35,9
2005	40,7

Cijfers Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen

3. Ontstaan van de overeenkomst

De voorbije dertig jaar sloot de BLEU verscheidene overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen met landen die geen lid waren van de OESO.

Volgens de lijst van het Development Assistance Committee (DAC) van de OESO, behoort Mauritius tot de landen met een nationaal inkomen dat boven het gemiddelde ligt.

Van 30 juni tot 4 juli 2003 organiseerde de United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) in Genève een onderhandelingsronde tussen de BLEU en respectievelijk Botswana, Ethiopië en Mauritius. De onderhandelingen met Mauritius werden op 1 juli 2003 succesvol afgerond met de parafering van de ontwerptekst.

II. SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET MAURITIUS

1. Inhoud van de overeenkomst

De BLEU-typetekst

De leden van de BLEU keurden een tekst goed die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse Regering die typetekst aanvaard. Sinds 2002 zijn milieu- en sociale clausules opgenomen in de type-tekst.

Die zogenaamde BLEU-tekst bepaalt principieel dat elke overeenkomstsluitende partij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op zijn grondgebied toelaat. Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen.

De bescherming vindt men terug in de artikelen 3, 4 en 7 tot en met 9. Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie terwijl artikel 4 stelt dat de investeerders de behandeling genieten van meest begunstigde natie. Die behandeling sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 5 stelt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die een hoge graad van milieubescherming biedt en dat zij die wetgeving stelselmatig moeten verbeteren.

Artikel 6 bepaalt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende rechten van werknemers en naar een verbetering van die normen.

Artikel 7 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de overeenkomstsluitende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoire is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade als gevolg van oorlog en geweld.

Artikel 8 regelt de overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer met een eventuele vergunning als principe geldt.

¹ Totale Belgische uitvoer naar Mauritius in 2005: € 42,4 miljoen – totale Belgische invoer uit Mauritius: € 46,47 miljard.

Artikel 9 voorziet in een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van investeerders met deze nationaliteit, indien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Artikel 10 stelt dat wanneer een vraagstuk betreffende investeringen geregeld wordt bij de overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene overeenkomstsluitende partij, dan wel bij internationale overeenkomsten, de investeerders van de andere partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

In artikel 11 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij gesloten werden, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 12 en 13 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen betreffende de interpretatie en de toepassing van deze typeovereenkomst.

De overeenkomstsluitende partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen. Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 12 dat het geschil, naar keuze van de investeerder, voorgelegd wordt aan hetzij de bevoegde rechtsmacht van de staat waar de investering gedaan werd, hetzij aan internationale arbitrage. Elke partij geeft daartoe haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming. Zij houdt in dat de partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend. Geen enkele overeenkomstsluitende partij kan hierbij aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 13 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters aangesteld wordt. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Die twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen aangesteld worden, kan een partij zulk verzoek richten tot de voorzitter of ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Artikel 14 stelt de investeringen die aan de overeenkomst voorafgegaan zijn, gelijk met die investeringen na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden dus eveneens beschermd.

Artikel 15 bepaalt de inwerkingtreding en de duur van de overeenkomst. De standaardovereenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging, in werking. Zij blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt.

Afwijkingen van de BLEU-typetekst

De typetekst van de BLEU werd door de partner bijna volledig aanvaard. Alle basisprincipes van de BLEU werden dus goedgekeurd en in de tekst van de Overeenkomst opgenomen, ook de milieu- en arbeidsclausule.

In artikel 1.2 “investeringen” werd in punt b “effecten” en “promessen” toegevoegd; in punt c werd “obligaties” weggelaten.

In artikel 1.4 wenste Mauritius een eigen definitie van zijn grondgebied.

In artikel 12.3 werden de Kamers van Koophandel in Parijs en Stockholm verwijderd als internationale arbitrage-instellingen. Artikel 12.5 (beslissen van het scheidsgerecht op grond van het nationale recht) uit de BLEU-typetekst werd weggelaten.

Er werd een artikel 14 toegevoegd betreffende vrijwaring van openbare gezondheid en veiligheidsbelangen.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Raad van State

De SERV heeft zich op 8 maart 2006 aangesloten bij het ontwerp van regeringsbeslissing.

In zijn advies d.d. 17 augustus 2006 maakte de Raad van State geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

VOORTONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Mauritius inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 30 november 2005

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Mauritius inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 30 november 2005, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ONTWERP VAN DECREET

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Mauritius inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 30 november 2005, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 17 november 2006.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME